

Honderd jaar geleden

Lucien Valcke

N.V. EXELSIOR

ofte

"DE SPROT FABRIEK"

Vele OOSTENDENAARS zullen wel al gehoord (of zelf meegemaakt!) hebben dat de wonderbare haringvangst tijdens de 2e Wereldoorlog aan veel kustbewoners tijdens die moeilijke jaren voor de nodige voeding gezorgd hebben.

Veel minder bekend is dat 100 jaar geleden een ander klein zeebwonertje, namelijk "het sprotje", haar steentje heeft bijgedragen om de werkgelegenheid te OOSTENDE en omgeving wat aan te zwengelen.

In de loop van de maand mei 1896, werd er in de lokale pers melding gemaakt van zodanig overvloedige sprotvangsten, dat de kleine vissersbootjes op het punt stonden van te kapseizen onder het gewicht van hun lading.

Terzelfdertijd werd ook de oprichting aangekondigd van een fabriek hier te OOSTENDE, door de HOLLANDSE firma BRAECKMAN EN CO uit ROTTERDAM, voor het "inblikken van sprot in voedingsolie". De fabriek zou ook zelf de blikjes en de houten verzendingskisten vervaardigen.

Het was de OOSTENDSE vishandelaar A. PEDE, die de HOLLANDSE firma kon overtuigen om de fabriek te OOSTENDE in te planten.

Een stuk terrein, gelegen in de LEFFINGESTRAAT, langs de KONINGINNELAAN, werd daarvoor aangekocht. (1)

Nu staat op deze gronden de BASISCHOOLOOG VOGELZANG. (7)

Om de exploitatie van de fabriek mogelijk te maken, werd de N.V. EXELSIOR opgericht, die reeds vanaf oktober met de aanwervingen begon. (2)

Op 10 oktober kwamen reeds twee schepen, de UTRECHT en de DAGERAAD, te OOSTENDE aan met het nodige materiaal en de machines voor de inrichting van de fabriek, die ondertussen volledig gebouwd was. (3)

Begin november 1896, begon de fabriek te werken. Eerst met enkele meisjes die door HOLLANDS personeel opgeleid werden en die daarna op hun beurt andere meisjes zouden opleiden. (4)

De fabriek draaide zeer snel op volle toeren zodat op 15 november reeds 250 werknemers aan de slag konden. (5)

Een niet te verwaarlozen schaduwzijde aan deze tewerkstelling was wel de jeugdige leeftijd van de meeste werknemers, die reeds vanaf hun 14 jaar aangeworven werden. (2)

De "SPROT FABRIEK" was gedurende jaren een begrip in OOSTENDE maar in 1965 gingen daar de poorten definitief dicht. De firma UNITED FOOD, te BREDENE gevestigd zou haar "roots" terugvinden in de N.V. EXELSIOR en nog steeds de smakelijke sprotjes in olie inblikken. (6)

De fabrieksgebouwen werden in 1975 afgebroken. (7)

Bronnen :

- (1) *Echo d'Ostende*, nr. 41 van 21 mei 1896
- (2) *Echo d'Ostende*, nr. 79 van 4 oktober 1896
- (3) *Echo d'Ostende*, nr. 81 van 11 oktober 1896
- (4) *Echo d'Ostende*, nr. 90 van 3 november 1896
- (5) *Echo d'Ostende*, nr. 95 van 15 november 1896
- (6) Telefonische informatie van "Kamer van Handel en Nijverheid"
- (7) foto-illustraties
  - A. Van Caillie "Oud-Oostende in beeld", deel 3, blz. 184
  - Huguette Vanden Weghe "Als de tijd van toen-Oostende 1950-1960", uitg. Manga
  - M. Vanalderweireldt, "Oostende, de memoires van een stad", blz. 84-85 (afgedrukte foto +/-1950)

